

NA

VOOR

Een oud werkmanshuis getransformeerd tot moderne bio-ecologische woning. De gevel kreeg een grondige facelift.

Foto's Luc Vander Elst

JONG GEZIN VERBOUWT OUDE WONING

Groeiende aandacht voor bio-ecologisch bouwen

Toen ze een kleine woning kochten, wisten Paul Deckx en Sofie Vanmechelen al dat ze ooit zouden moeten verbouwen. Aanvankelijk leefden ze met hun ontluikende gezinnetje in een achterbouw van vijf bij vier meter, waarin alles gebeurde: slapen, werken, ontspannen. Nu beschikken ze over een aangename, vrij ruime en mooie woning. En op de koop toe is de bio-ecologie alomtegenwoordig. Iets waar ze vooraf nooit bij hadden stilgestaan.

■ [Luc Vander Elst](#)

Voor wie vanuit Oud-Turnhout naar Turnhout rijdt, valt de kleine woning in de bocht van de baan onmiddellijk op. Kom je uit de andere richting, dan trekt de appelboer alle aandacht en rij je het huis zo voorbij. Over de kleine werkmanswoning werd in 2003 een nieuwe kubus geschoven: extra dikke isolatie, afgewerkt met onbehandeld cederhout

en ongeglazuurde terracotta dakpannen aan de buitenkant.

Vriendschap

Paul: "Wij waren al eerder bevriend met ontwerper Bert Schellekens. Toen hij bij de geboorte van onze oudste zoon even langskwam, heb ik hem bijna letter-

lijk binnengetrokken. We zijn aan de praat geraakt over de verbouwing en het klikte meteen."

Sofie: "Maar we hadden op dat moment nog absoluut geen idee wat we met dat huis zouden gaan doen. We hadden het toen te druk met werken en een eerste kindje. Bert stelde toen voor om iets te tekenen."

Zelf bouwen

Paul: "Bert zorgt voor een woning waar je je in thuis voelt. Door heel veel te praten valt alles zodanig in de plooi dat je eigenlijk nog nauwelijks moet bijsturen achteraf. Ik heb ook de hele tijd meegeholpen aan de bouw van de woning, zodat we het budget binnen aanvaardbare perken konden houden."

Bert: "Ik probeer het altijd te stimuleren dat mensen zelf meehelpen bij de bouw van hun woning. Dat geeft een zekere verbondenheid en als er dan later eventueel technische problemen zouden opduiken, dan weet je ook hoe je gebouw in elkaar zit. Dat maakt de mensen autonomer."

Houtkachel

De oorspronkelijke woning is helemaal ontmanteld. Alleen de ruwbouw bleef overeind om aan de verbouwing te kunnen beginnen. Binnen valt de houtkachel op die is opgebouwd uit recuperatie- en recyclingmateriaal en afgewerkt met leem.

Paul: "Hij verwarmt bijna heel onze woning. Een speciaal systeem met een haast volledige verbranding, dat dagenlang voldoende warmte biedt voor praktisch de hele woning."

Sofie: "De blauwe steen die in de kachel is verwerkt, komt van dorpels van de vroegere woning, die we hebben bijgezaagd. Alleen voor mijn kinepraktijk moeten we nog wat bijverwarmen."

Naast de efficiënte kachel loopt een bankje in blauwe steen door. Daarop kun je urenlang knus genieten van de warmte die de kachel aan die stenen doorgeeft.

Steeds bewuster

Hoewel het gezin er nooit aan gedacht had om bio-ecologisch te gaan bouwen, werd alles ecologischer

Ontwerper Bert Schellekens (l.) begeleidde Sofie Vanmechelen, Paul Deckx en hun drie kinderen bij de verbouwing. Foto Luc Vander Elst

De kachel is de blikvanger, maar ook een ecologisch hoogstandje gebouwd met recuperatie-materiaal en leem.
Foto Luc Vander Elst

naarmate de plannen en de besprekingen vorderden.

Sofie: "We hadden wel enkele ideeën, maar zeker niet uitgesproken. Dat was ook het mooie aan samenwerken met Bert: we hadden een dialoog waaruit iets is gegroeid. Bert kijkt naar wat belangrijk is voor de mensen met wie hij werkt en gaat dan na wat hij daar aan kan toevoegen met zijn bio-ecologische achtergrondkennis."

Van de oorspronkelijke woning bleef enkel de ruwbouw overeind. Foto's Bert Schellekens en Luc Vander Elst

Bert: "Dat is toch belangrijk hier. Heel de evolutie: van niets naar mensen die heel bewust met bouwen omgaan. En almaar bewuster."

Paul: "We gaan binnenkort ook de achterbouw verbouwen en dat wordt wellicht helemaal ecologisch: een laagenergiegedeelte in houtskelet. Er komt ook een zonneboiler en er wordt nog een balansventilatie met warmterecuperatie ingewerkt. En daar willen we ook vrij ver in gaan."

ONTWERPER BERT SCHELLEKENS

Bert Schellekens studeerde af in 1999 en was tijdens zijn studententijd al bezig met bouwecologie. Zijn thesis ging over 'menschelijkheid in de architectuur' en daar keek men toen wel raar van op. Maar zijn stage deed Bert bij een 'klassieke' architect, die helemaal niet bio-ecologisch werkte.

"Ondertussen ben ik bijna 100 procent bio-ecologisch bezig. Als een klant toch niet voor de volle honderd procent mee wil, dan gaat het niet, maar anders kies ik ervoor om altijd volledig vanuit de bio-ecologische gedachte te vertrekken. Al jaren ben ik overtuigd van de noodzaak van natuurbehoud. Ik ben een natuurmens vanuit het buikgevoel."

Toen hij afstudeerde, zocht Bert op eigen houtje voort naar manieren en middelen om verder te gaan dan de basis die hij op school had meegekregen.

"Bij Ecomat in Zoersel leerde ik heel veel bio-ecologische bouwmaterialen en technieken kennen. Dat is een stapsteen geweest en door zelfstudie heb ik me daar verder in verdiept. Ik probeer nooit om heel extreem klanten te overtuigen. Eerder probeer ik te argumenteren vanuit de kwaliteit van de materialen, de minimale vervuiling, enz. Heel enthousiast de voordelen van de materialen meegeven doet de mensen daar vaak voor kiezen."

"De laatste tijd werk ik voor een groot stuk met aannemers die zelf ook thuis zijn in de bio-ecologische sector. Dat heeft als voordeel dat er minder getrek en gesleur is om uiteindelijk uitgevoerd te krijgen wat er op papier is gezet. Je bent er geruster op dat het zeker correct uitgevoerd zal worden. Met de klassieke aannemers gaat dat toch iets moeilijker. Dan wil ik in ieder geval eerst enkele van hun werven, de kwaliteit van het werk en de detaillering bekijken. Vooraleer we eventueel een contract tekenen, wil ik ook een gesprek, waarin ik het onder andere heb over de inhoud van het lastenboek en de detaillering die de aannemer daarbij wil volgen."

TECHNISCHE FICHE VERBOUWING

ALGEMENE GEGEVENS

Architect: Architectuur en Interieur Bureau Bert Schellekens

Bouwjaar: 2001

Bereikbaarheid openbaar vervoer: station Turnhout op 7 km, bus op 5 minuten wandelafstand

Oriëntatie gevels: slaapkamer noordoost; keuken, eetplaats en woonkamer zuidoost; slaapkamers en praktijk noordwest

MATERIALEN

(OPBOUW EN MATERIAALGEBRUIK)

Buitenwanden:

- Gevelsteen: snelbouw, rotswol*, luchtspon, parament
- Beplanking: steense muur, houten raamwerk met rotswol*, gevelplanken

Binnenmuren:

- Gewone wanden: gipsplaat, houtskelet met papiervlokken, gipsplaat
- Akoestische wanden: akoestische isolatieplaat op basis van vlas en papiervlokken met gipsplaat, houtvezelisolatie, OSB, houtskelet met papiervlokken, gipsplaat

Muurafwerking:

- Buiten: gevelsteen of cederhout
- Binnen: natuurgips of gipsplaat

Vloeren:

- Gelijkvloers: keramische tegels of massief eiken parket, chape, rotswol*, kleikorrels uitvulling, waterdichte betonplaat*.

- Tussenvloeren: later aan te brengen massief houten beplanking, OSB, kokosstrips, houten roostering, papiervlokken, dampscherm, gipsplaat

Ramen: aluminium*, glas met een U-waarde van 1,1 W/m²K

Opbouw en materiaalgebruik daken:

- Plat dak: roofing*, rotswol* met zeer hoge dichtheid, roofing*, OSB, houten roostering, papiervlokken, dampscherm, gipsplaat
- Hellend dak: terracotta stormpan, kepers en gordingen in hout, papiervlokken, dampscherm, gipsplaat

ENERGIE

Hoofdverwarming: Finse kachel, bijverwarming met condenserende gasketel

Isolatiepeil: K 37

Warm water: door gasketel, in fase twee zonneboiler

Elektriciteit: verlichting door spaarlampen, nieuwe toestellen met minimum A-label

Inzet hernieuwbare energie: elektriciteit is 100% groene stroom

Ventilatie: natuurlijke ventilatie, in fase twee balansventilatie met warmteterugwinning

Verbruik: dagelijks tot twee maal per dag in de winter 0,1 m³ hout

WATER

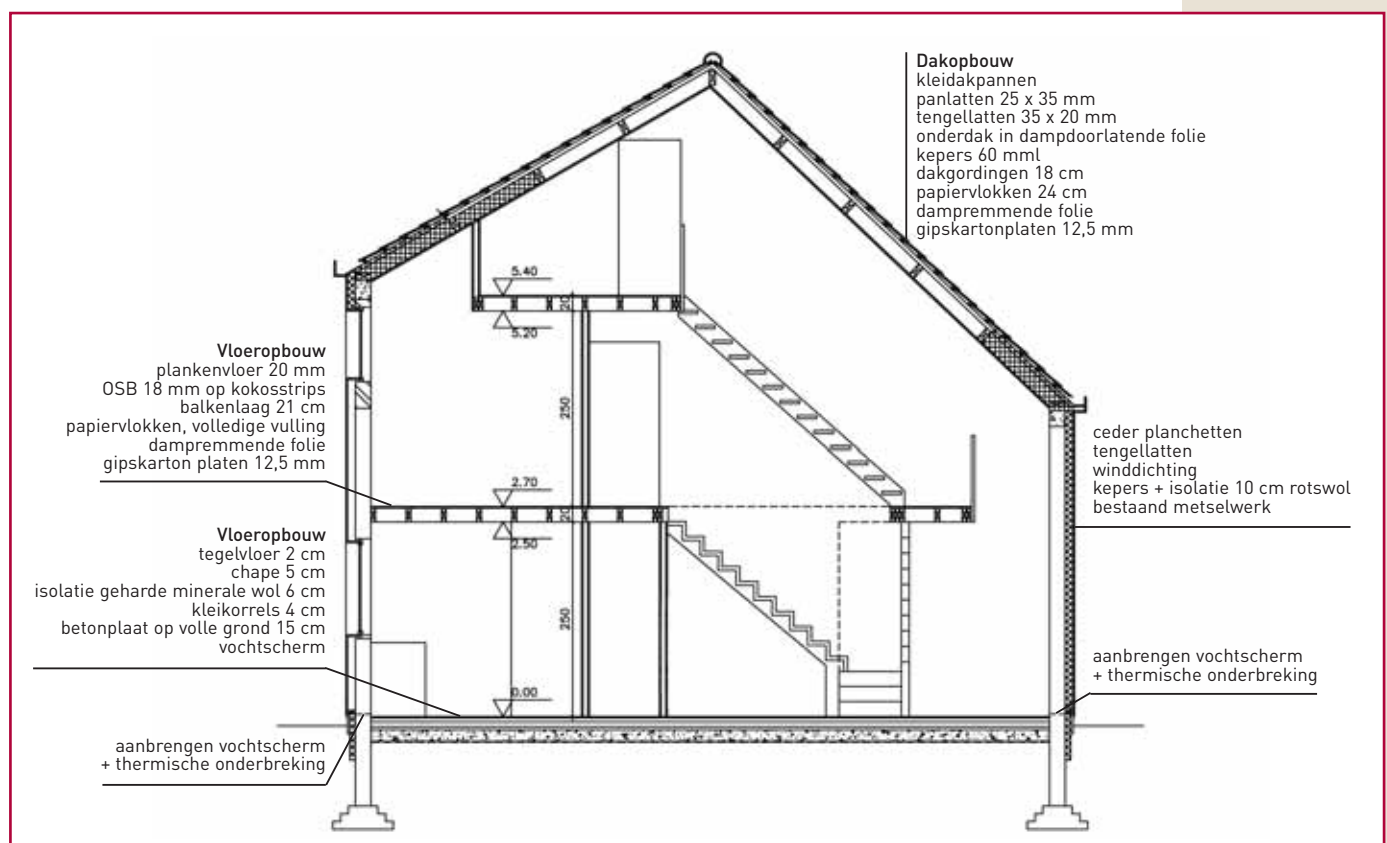
Regenwaterput 6000 l, nu enkel gebruikt voor tuin. In fase twee voor wasmachine, keuken (extra kraan), toiletspoeling, tuinkraan.

Overloop regenwaterput naar gescheiden riole-ring

TUIN

De tuin is opgebouwd uit streekeigen gemengde hagen en struiken, struweeltjes en verschillende hoogstam fruitbomen. Een stuk verharding uit recuperatie blauwe hardsteen.

De opritzone bestaat uit recuperatie tegels met een ruime tussenafstand (voor hemelwaterinfiltratie).

DIKTES ISOLATIE

	DIKTE	MATERIAAL
DAKEN	plat dak 31 cm hellend dak 24 cm	papiervlokken + rotswol* papiervlokken
BUITENMUREN	8 cm + luchtpouw (bij gevelsteen) 10 cm bij beplanking	rotswol* rotswol*
VLOEREN	gelijkvloers 6 cm tussenvloeren 21 cm	rotswol* papiervlokken

* Materiaal voldoet niet aan de criteria 'bio-ecologisch gebouw'